

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa - klasa VIII

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej autorstwa Jarosława Słomy

Podręcznik: Wydawnictwo Nowa Era „Żyję i działam bezpiecznie”

Nauczyciel: Bożena Stachowska

l.p.	Dział	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
1.	Rozdział I Bezpieczeństwo państwa	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces – wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli – opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje bezpieczeństwa – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa – opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej – wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska
2.	Rozdział II Postępowanie w sytuacjach zagrożeń	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom – rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów – wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne, – rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej – wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać, – wymienia pogodowe 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom – wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze – opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku – zna szkolną instrukcję ewakuacji, – wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru, – wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia – wymienia sposoby przeciwdziałania panice – uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb Ratowniczych – omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt – z terenów zagrożonych, opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu 	<ul style="list-style-type: none"> – poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania – opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego – opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji, – rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji, – wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku – wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania, – zna system segregacji rannych TRIAGE

		<p>zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych, definiuje pojęcie terroryzmu - rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych, <ul style="list-style-type: none"> - zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji, - rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi - wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa, - omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz, - opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych - opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom, - opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej - zna główne przyczyny terroryzmu - prawidłowo wykonuje nakazane czynności 	<p>wewnętrznego</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole, - planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej - uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi - wie co należy zrobić - w czasie ewakuacji, - opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur, - omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia - wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia i stosuje tę wiedzę w praktyce, <ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzanej przesyłki - wymienia najczęstsze akty terroryzmu, 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy, - potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas: <ul style="list-style-type: none"> • intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur gwałtownych burz, - opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny), <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek, - omawia genezę i formy współczesnych aktów terroryzmu, - zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji 	
--	--	--	--	---	---	--

				– wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób zachowuje spokój i opanowanie		
3.	Rozdział III Podstawy pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym – demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych – zna numery alarmowe – wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” – ocenia stan świadomości poszkodowanego – umiejętnie stosuje folię NRC, wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności – stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO – omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy – stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne – zakłada temblak – podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie – demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” – wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy – poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową – wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym – ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku – udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha – wymienia objawy utraty przytomności – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia – omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia objawy NZK – zna przyczyny NZK – wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • turystycznej • domowej – wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia – zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego – podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy – opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych – ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC – układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej – wymienia główne przyczyny omdlenia – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia – definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej – proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia – wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych – wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób – wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE, – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie – opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego – potrafi wykorzystać AED w praktyce – wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) – opisuje zasady doboru i 	– wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB

		<p>– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia <p>– użądlenia</p>	<p>– omawia zasady postępowania w przypadku</p> <p>– podejrzenia urazów kręgosłupa</p> <p>– wie jakie są typowe objawy złamania</p> <p>zna objawy zwichnięć i skręceń</p> <p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oparzeń termicznych <p>– wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni</p> <p>- wie jakie są przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	<p>kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające</p> <p>– wie kiedy może zastosować opaskę uciskową</p> <p>– potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach</p> <p>– wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie</p> <p>– opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa</p> <p>wie jakie są rodzaje złamań,</p> <p>– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie</p> <p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń <p>– omawia objawy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	<p>przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy</p> <p>– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna)</p> <p>– demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa</p> <p>– potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie</p> <p>– potrafi założyć opaskę uciskową</p> <p>– zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów,</p> <p>- potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń</p> <p>– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci</p> <p>– wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu</p> <p>– zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować</p> <p>– omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia <ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ▪ wykonuje na manekinie rękoczojny ratunkowe w przypadku 	
--	--	---	---	--	---	--

					zadławienia <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	
--	--	--	--	--	--	--

4	Rozdział IV Profilaktyka zdrowotna	– definiuje zdrowie – wymienia zachowania prozdrowotne – określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych – potrafi obliczyć współczynnik BMI – wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych – omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej – wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna”	– wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków – analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem – wymienia główne choroby cywilizacyjne z podziałem na choroby somatyczne i zdrowia psychicznego – zna definicję anoreksji i depresji – wymienia zasady asertywności, dobrej komunikacji – odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury	– opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe – wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania – zna i omawia zasadę 3x30x130 – zna wpływ snu na organizm człowieka – wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie – proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym – charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego – buduje komunikaty	– wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym – wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ – proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu – omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych – zna przykłady uzależnień behawioralnych i potrafi omówić kilka z nich – wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej	– proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
---	---	--	---	--	--	---

				asertywne – wymienia zasady aktywnego słuchania	– proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji – wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne	
--	--	--	--	---	--	--

